

SVENSKT NÄRINGSLIV

CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

Stoppa Skojarna

<http://www.youtube.com/watch?v=5YGc4zOqozo>

En lunch om säkerhetsfrågor:

Företagare måste utnyttja **fördelarna** med de (otydliga) rättsliga reglerna och tillämpningen - men det finns **fallgropar**.

Välkommen att få de viktigaste frågorna belysta så att du bättre vet ***vad du får göra, vad du måste göra och vad du bör göra*** för att inte själv bli drabbad i onödan. Och veta vad du kan göra om du själv blir utsatt för angrepp.

Vi avslutar med en diskussion och **frågestund!**

Du som vill veta mer: Lönsam Säkerhetsjuridik^{sidhänvisning}

Vad går det egentligen ut på?

BNP per capita, justerat för köpkraft

1970	1990	1996	2006
1 Schweiz	1 Luxemburg	1 Luxemburg	1 Luxemburg
2 Luxemburg	2 Schweiz	2 USA	2 Norge
3 USA	3 USA	3 Schweiz	3 USA
4 Sverige	4 Island	4 Norge	4 Irland
5 Australien	5 Kanada	5 Österrike	5 Schweiz
6 Kanada	6 Österrike	6 Island	6 Kanada
7 Danmark	7 Sverige	7 Danmark	7 Nederländerna
8 Nya Zeeland	8 Japan	8 Japan	8 Island
9 Nederländerna	9 Belgien	9 Kanada	9 Österrike
10 Belgien	10 Danmark	10 Tyskland	10 Australien
11 Österrike	11 Tyskland	11 Belgien	11 Danmark
12 Tyskland	12 Norge	12 Nederländerna	12 Sverige
13 Island	13 Finland	13 Sverige	13 Belgien
14 Frankrike	14 Nederländerna	14 Australien	14 Storbritannien
15 Storbritannien	15 Italien	15 Italien	15 Finland
16 Italien	16 Frankrike	16 Frankrike	16 Tyskland
17 Finland	17 Australien	17 Storbritannien	17 Japan
18 Japan	18 Storbritannien	18 Irland	18 Frankrike
19 Norge	19 Nya Zeeland	19 Finland	19 Spanien
20 Grekland	20 Spanien	20 Nya Zeeland	20 Italien

Källa: OECD

Vilka är de övergripande problemen?

1. VD har säkerhetsansvaret men inte tid!

Tips

- Skriv en övergripande **säkerhetspolicy**¹⁹⁰ – det tar kort tid men visar medarbetare, kunder m. fl. att frågan tas på allvar av ledningen
- **Delegera** ansvaret¹⁹ och utnyttja vårt nätverk³⁰
www.svensktnaringsliv.se/nsd
- Komplettera policyn med **instruktioner** allt eftersom – det finns många goda förebilder.

Vilka är de övergripande problemen?

2. Det drabbar inte mig...

Du är redan drabbad men vet kanske inte om det ens...

3. Man arbetar med fel saker

Det senaste inträffade problemet behöver inte vara det viktigaste att arbeta med – övervärdera inte det som skett!

TIPS

- Det behövs **systematik** och långsiktighet
- Gör en **grovanalys**²⁷ och gå gärna vidare med andra riskanalyser
- **Risk management**²⁵ är lönsamt

Vad är en riskanalys?

Enklaste formen – en grovanalys

S A N N O L I K H E T	KONSEKVENSN			
	Försumbar	Allvarlig	Mkt allvarlig	
	Låg	1	1	2
	Medel	1	2	3
Hög	1	3		

Vad är Risk management?

- **Risikanalys** för att kartlägga, värdera och prioritera riskerna
- **Riskbehandling** för att förebygga riskerna
- **Skadebehandling** för att minska en skadas omfattning
- **Skadefinansiering** för att kunna reparera eller ersätta det skadade

Tips

Det finns en standard ISO 31000 för Risk Management

Kontinuitetsplanering

Tänk på dina beroenden.

- Allt från infrastruktur till pandemier
- Outsourcing och molntjänster; ansvar, dataåtkomst...
- Källkodsåtkomst⁵⁷
- Kriskommunikation – vem och hur (Jfr Estonia och Fritidsresor)
- ...

Tips

- Fokusera på den mest kritiska kärnverksamheten
- Omvärldsbevakning (jfr Albuquerque)
- Det finns en standard, ISO 23001

Kriminella angrepp

Tror du fortfarande att polisen kommer...att vittnen ställer upp...att drabbade vågar anmäla?

Du äger problemet, alltså:

- förebygg och ingrip
- lita på magkänslan...

Tänk på

- **Rätt att kontrollera** att säkerhetsbestämmelser följs!
- **Balansen** mellan kontroller och personlig integritet
- **Nödvärnsrätt**⁴⁹ och **envarsrätt**⁵⁰ (polisen har inte våldsmonopol!)
- **Proportionalitetsprincipen**
- **Dina administrativa rutiner**

Vi har lojala medarbetare...

Tips

- Hotbilden – inre³⁴ eller yttre hot?
- Rekryteringsprocessen ("kriminalregisterutdrag")¹²¹
- Risken för upptäckt¹³
- Ett grönt bete är det bästa stängslet!
- Tystnadsplikt¹¹⁹ och konkurrensförbud⁹⁰

Internutredningar

Svenskt Näringsliv driver frågan (Jfr ”företagen ska inte leka polis”)

Att tänka på

- Förstör inte en kommande brottsutredning¹⁷
- Gäller mer än kriminella handlingar...

Tips

- Kommunicera er **policy** (vi polisanmäler alla brott)
- **Utred** inte bara kriminella handlingar (avtalsbrott, arbetsrättsliga åtgärder)
- Skapa en funktion för **incidentrapportering** och ”**whistleblowers**”²¹⁰
- Anlita **expertis** - ofta ett bra val

Alla kan drabbas!

- Dina egna *skyddsåtgärder*, din egen *profil* och din *verksamhet* är viktiga faktorer

Tips

- Lita på magkänslan
- Larm, lås och belysning!
- Dokumentera
- Polisanmäl (begär att uppgifterna ska skyddas)
- Expertkontakt i god tid
- Agera inte själv i gråzoner

Nödvärnsrätt och envarsrätt

- Alla har rätt att använda **försvarligt** våld för att skydda sig själva och sina tillgångar (och även andra...)
- Alla har rätt att **gripa** brottslingar.

Att tänka på

- Gränsen mellan att **avvärja** och att **bestraffa**; staten har *inte* våldsmonopol men straffmonopol
- Skilj på **kriminella** handlingar och **brott mot avtal**

Låt oss ta ett praktiskt exempel

Inpassering⁵³

Företaget bestämmer villkoren och får använda våld för att hindra obehöriga.

Särskild lagstiftning för bl a:

- skyddsobjekt¹³⁵
- idrottsanläggningar⁵⁶

Utpassering

Företaget bestämmer villkoren men får *inte* använda våld.

(Den som blivit insläppt har inte begått en kriminell handling)

Vad gör man om en medarbetare vägrar visa innehållet i en väska trots att t o m facket godkänt reglerna?

- **Argumentera** gärna men om Du använder våld får den andra nödvärnsrätt eftersom Du begår ett brott
- Följ upp med ett **säkerhetssamtal**
- **Arbetsdomstolens** syn på kontrollerna⁵⁴

Använd kameraövervakning!

Om **allmänheten** har tillträde:

- Tillstånd – Anmälan – Information³⁶

Om allmänheten **inte** har tillträde:

- Informationsplikt och personuppgiftslag

Tips

- Kontrollera med Lst och Datainspektionen
- Tänk på bevisvärdet (bildkvalitén och lagringstiden)
- Glöm inte informationsplikten

Avlyssning m m

Tele/datatrafiken är skyddsvärd - telehemlighet

Tänk på

- Teletrafikens låga skyddsnivå – och etern är fri
- Mobilsamtal krypterade – men bara en bit på vägen
- Tfn-växlar är programmerbara datorer...
- Elektronik avger röjande signaler, RÖS
- Buggning¹⁹¹ och inspelning av telefonsamtal

Tips

- www.pts.se (internetsäkerhet, testa datorn m m)

Några vanliga misstag

Vi har inga "företagshemligheter" ...

Att tänka på

- Coca-Cola recept eller kundlistor?
- Vilka drabbas - stora eller **mindre** företag?
- Omvärldsbevakning²⁹ och företagsspioneri
- Teknikeftersläpning
- FoU uppgår till 130 miljarder
- Konkurrensen hårdnar och rörligheten öka

Värdera dina "företagshemligheter"!

Wennerström, kodnamn Örnen – svenskt överste, rysk general

Vad gör alla gamla ryska underrättelseagenter idag?

(Jfr Ericsson-Fallet)

Tänk på

- Företagsspioneri på internationell nivå
- Affärsunderrättelser och konkurrentanalys
- Tydliggör vad som är skyddsvärt!
- Anställdas lojalitetsplikt
- Konkurrensförbud
- Tystnadspliktsförbindelser

Företagsspioneri⁹⁵

- Du måste själv ”hemlighålla” informationen!
- Uppsåt
- Olovligen bereda sig tillgång till...
- Straff och skadestånd

Olovlig befattningsmed företagshemlighet ”häleri-brott”

Förslag om förstärkt skydd för företagshemligheter

Immateriella tillgångar

- Upphovsrätt⁵⁸
- Patent⁶⁴
- Firma⁶⁷
- Mönsterskydd⁶⁸
- Varumärke⁶⁸
- Counterfeiting⁶⁸

Tips

Värdera dina ”immateriella” tillgångar, kunskap m m
Civilrättsliga tvångsåtgärder – intrångsundersökning⁶⁹

Licenshantering (Jfr BSA ⁶²)

SACG⁶⁹

Mejl- och internetpolicy

Det handlar om informationssäkerhet:

- Tillåtet eller inte att använda systemet för **privata ändamål** (man kan inte vara privat på jobbet!)²¹¹
- **Inte skapa badwill och merkostnader**
- **Informera om att kontroller kan förekomma!**

Jobbdator!

Klara regler – en förutsättning för kontroller

Sociala medier ger stor affärsnytta men...

Fundera över riskexponeringen:

(**obetänksamma**) medarbetare som

- pratar illa om företaget/chefer/medarbetare
- kränker den personliga integriteten
- avslöjar företagshemligheter
- gör utfästelser om (kommande) produkter och tjänster...
- (förstör sina egna möjligheter att byta jobb)

100 milj anv: TV, Facebook, Charlie Sheen på Twitter)

Policy för sociala medier

Gör medarbetarna medvetna om skyddsbehoven! ²¹¹ Värna den personliga integriteten och företagshemligheterna!

- Redovisa öppet vem du är
- Var saklig
- Väck inte anstöt (och kritisera inte kunder, var inte alltför formell, dela med dig av tips och råd, utveckla och bredda de frågeställningar som diskuteras...)

(Bloggande polis "Farbror Blå" fick behålla jobbet)

Kollar du upp arbetssökande, på nätet?

Lagar

- **Brottsbalken** gäller även på nätet. (Förtal av *juridisk person* är inte ett brott. *Uppmaning* till skadegörelse är inte ett brott)
- **Personuppgiftslagen**²⁰⁷, PuL, bygger på samtycke, arbetsrätlig relation eller avtal etc.
Undantag för löpande text och för journalistiskt syfte.
Utgivningsbevis – enbart JK kan åtala
Personuppgiftsombud
- **BBS-lagen**²⁰² kräver uppsikt över tjänsten. Bloggar och kommentarer till bloggar. Ansvar för modererad blogg (möjlighet och rättighet att ändra)
- **Ny kaklag**¹⁸⁷ (cookies) eg. LEK

Praktiska problem: Utredningskompetens. Finns servern i Sverige?

Ekonomiska oegentligheter

Ekonomisk brottslighet¹⁶¹

Investeringsbedrägerier, svindlerier, kapning av bolag och identiteter...

Kuriosa

- Tillåtet vilseledande...Bedragna maskiner...Försumlig leverantör – inte grovt bedrägeri. Bestulen butiksinnehavare – utpressare. Långholmsväxel m m

Tips

- Konsten att tolka otydliga signaler
- Låsta brevlådor
- Bolagsverkets tjänster
http://www.bolagsverket.se/vill_du/bevaka/

Fakturaskojare m fl

Varningslistan – för alla medlemsföretag

Hearing 1 mars: Ångervecka?

Tips

<http://www.svenskhandel.se/Varningslistan/>

http://www.sccf.se/files/pdf/etiska-regler-b2b_sept-08.pdf

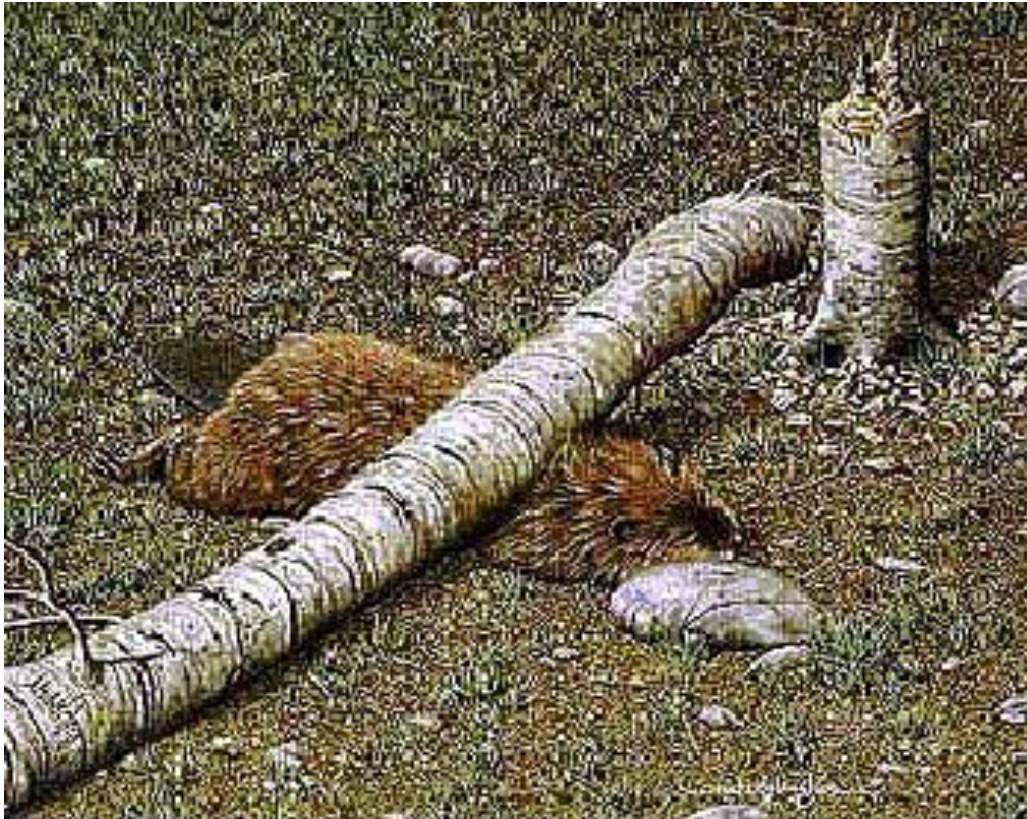
(se upp för falska varningslistor)

Avtala inte per telefon

Skriv aldrig din namnteckning vid reklamation

Betala inte!

FRÅGOR

Kom ihåg, även rutinarbete har sina risker...